Reportage

Det finns pengar att tjäna på hälsa i företagen

Företag underskattar de ekonomiska vinsterna med att hålla sina medarbetare friska och motiverade, det menar Per Lundquist som hjälper organisationer i förändringsarbete rörande arbetsmiljö och hälsa.

Anders Edström Frejman
redaktionen@varldenidag.com

Med en bakgrund som controller och organisationskonsult på en rad företag har Per sett många olika miljöer. Något han har nytta av i arbetet som konsult när han i dag hjälper företag att arbeta aktivt med utveckling av organisation och arbetsmiljö och därigenom förbättra trivsel, resultat och få ned sjukfrånvaron.

I arbetet som konsult hjälper han företag att göra vad han kallar hälsobokslut.

– Det handlar om att koppla samman hela hälsosituationen med verksamhetens ekonomiska resultat, berättar Per. Att förstå varför vissa är sjuka, varför andra mår bra och frånvarons direkta ekonomiska konsekvenser i verksamheten.

Aktivitetsplan

Detta omsätts sedan i en konkret aktivitetsplan utarbetad av ledningen och personalen, med tydliga ansvarsfördelningar. Planen följs sedan upp, något som är oerhört viktigt om arbetet överhuvudtaget skall vara meningsfullt.

Pers roll varierar, ibland är han projektledare men för det mesta en coach som leder deltagarna i rätt riktning utifrån en beprövad och väl fungerande metodik.

Medvetenheten om kostnader för ohälsan är störst bland större företag och organisationer, men variationerna är stora. Kommuner och landsting som varit utsatta för ett enormt förändringstryck har mycket att tjäna.

– Med en sjukfrånvaro på upp till 10-15 procent inom vården handlar det på sikt om hela vårdapparatens överlevnad, menar Per.

Privat satsar mer

Kommuner satsar i genomsnitt 600 kronor per år och person på företagshälsovård. Inom den privata sektorn satsas upp till 3000 kr per år, en del ännu mer genom olika ledarskapsutbildningar, men det är ändå småpengar. Få har insett hur mycket man verkligen kan tjäna genom att få sin personal må bättre och trivas.

– Det blir snabbt mycket dyrt med sjukfrånvaro i kundcenter eller bland säljare och konsulter, där arbetet bygger på upparbetade personliga relationer med kunderna, menar Per.

Även kostnader för inskolning av vikarier är något som företagsledningar sällan har räknat på, men så finns det även lysande undantag. StoraEnsos pappersbruk utanför Avesta som förra året utsågs till ”Årets friskaste företag” har länge arbetat målmedvetet med att få sina medarbetare att vara, vad man kallar, långtidsfriska.

– Personalen är friskare, produktionsvolymerna har ökats med samma personal, man har färre kvalitetsbrister och har sparat tiotals miljoner, berättar Per.

Friskvård förmånsbeskattas

Per önskar att företag som arbetar aktivt med hälsoarbete borde premieras, kanske genom sänkta arbetsgivaravgifter.

– Staten subventionerar hemPC, men om arbetsgivaren skickar dig på för mycket friskvård förmånsbeskattas du som anställd. Det är absurt!

Just otydligheten om vad som kan tolkas ”gynna verksamheten” hindrar företagare att satsa, menar Per. En dialog med lokala skattekontoret blir därför nödvändig.

Enligt en ny lag kommer aktiebolag att behöva uppge sjukfrånvaron i årsredovisningarna, något Per tror kommer vara bra på sikt. Det kommer att finnas en vilja att sopa rent framför den egna dörren, främst bland stora företag.

– I framtiden kommer arbetsgivare frivilligt vilja skylta med sina låga sjuktal i platsannonserna, för att kunna rekrytera. Det blir ett konkurrensmedel i jakten på rätt kompetens, avslutar Per. ◆

Kommunanställda sämre hälsovård.
– Kommuner satsar i genomsnitt 600 kronor per år och person på företagshälsovård. Inom den privata sektorn satsas det upp till 3000 kronor per år, konstaterar Per Lundquist som är konsult och försöker förmå företag att investera i friskvård.

Utredare:

”Arbetsmiljöproblem tas inte på allvar”

Enligt färsk statistik från Riksförsäkringsverket har den kraftigt negativa trenden för sjukskrivningarna brutits, men samtidigt ökar långtidssjukskrivningarna.

Anders Edström Frejman
redaktionen@varldenidag.com

Riksförsäkringsverkets egna statistik visar att antalet personer med ersättning från sjukförsäkringen minskat för andra månaden i rad och är nu nere i 333 000 för februari 2003. Jämfört med samma tid i fjol en minskning med 6 100 eller 1,8 procent. Man skall dock ha i minnet att ökningen från 2001 till 2002 var hela 10,9 procent.

En positiv signal är att korttidssjukskrivningarna minskar, vilket tyder på färre nya sjukskrivningar. Långtidssjukskrivningarna fortsätter dock att öka till en historiskt hög nivå. 126 100 personer hade vid utgången av 2002 varit sjukskrivna i mer än ett år, 65 procent av dessa var kvinnor.

Mer psykisk ohälsa

Karaktären på sjukskrivningarna har ändrats under 90-talet. Allt fler sjukskrivs för psykisk ohälsa och ökningen av beviljade förtidspensioner har sin grund i detta. Ökningen är särskilt tydlig bland kvinnor i åldrarna 30-44.

En förklaring kan vara att den psykosociala arbetsmiljön på många arbetsplatser har försämrats och att detta inte tas på allvar. Den slutsatsen drar i alla fall Ulrik Lindwall på Riksförsäkringsverkets utvärderingsavdelning:

– De anställdas arbetsmiljöproblem har i många fall hanterats som ett problem för individen själv och inte som ett arbetsplatsproblem. Långtidssjukskrivning har blivit en vanlig lösning på problemen, menar han.

En annan förklaring tros vara att arbetsmarknaden är dålig på att tillvarata olika kompetenser och grupper som annars har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, till exempel invandrare.

Verkets siffror visar även att de som arbetar inom kommunen löper större risk att bli långtidssjukskrivna än anställda inom stat, landsting eller den privata sektorn. ◆

Källa: Riksförsäkringsverket och tidningen rfv.se

Skatteprogram mer än bara deklaration

Skatteprogram är populära. I de skarpaste versionerna blir du mer eller mindre din egen revisor. Årsredovisningar och deklarationer för både dig själv och ditt företag är inget större problem för rätt program.

På marknaden dominerar SPCS skatteprogram som utvecklats i samarbete med Anders Andersson, chefredaktör för tidningen Privata Affärer. Programmets enklaste version räcker mer än väl för hemmabruket. Kalkyler, familjebudget och mycket annat hör till året-runt-användningen. För den som har eget hus är det mycket enkelt att få beräkningar av skatten vid husförsäljningen. Ju skarpare version, ju mer avancerade beräkningar kan du göra. Det gäller såväl SPCS skatt som WinSkatt från Programgruppen och som säljs bland annat via Björn Lundén information AB.

SPCS har kommit längre i utvecklingen och har ett mer användarvänligt fönster. I WinSkatt arbetar man direkt på den illgröna deklarationsblanketten vilket blir lite rörigt med den tilläggsinformation som är nödvändig för att navigera rätt. I SPCS arbetar man först i en skatteplaneringsdel som fungerar året runt och vid deklarationsdags görs det mesta klart i skatteplaneringen och uppgifterna förs sedan över till deklarationsblanketten.

Handböcker

Rejäla handböcker följer med programmen. Handböckerna är inte bara handbok för programmet utan är också bra bok att läsa på egen hand. Även här har SPCS kommit längre och den handboken är gott och väl tillräcklig skattehandbok.

De allra skarpaste versionerna hos de båda alternativen har i stort sett likartade funktioner. Och koordinerade funktioner med respektive bokföringsprogram gör livet betydligt lättare för den enskilde företagaren. En van användare kan via SIE-filerna snabbt överföra uppgifter till den egna kalkylen och göra kontroller då och då vad skatten kommer bli.

Det senare gör skatteprogrammen till bra hjälpredor i planeringen, fastän skattemyndigheten numera skickar ut i stort sett färdig-ifyllda blanketter.

Priser

SPCS		WinSkatt	
Privat	485:–	Grund	449:–
Företag	1 470:–	Special	1 490:–
Proffs	4 450:–	Proffs	3 900:–
Total	6 650:–		

Spcs Proffs och WinSkatts Total har anpassning till revisionsbyråverksamhet med klienthanterar och moduler för årsredovisningar färdiga att skicka till PRV.

www.spcs.se
www.programgruppen.se

Fatta rätt beslut

Samma fakta men olika beslut. Olika människor gör helt olika val trots samma information. Kristna erbjuds en ovärderlig hjälp av Gud inför livets olika beslut.

Hur kommer det sig att två människor kan ta emot samma information om en situation och komma fram till helt olika slutsatser av vad som behöver göras? Man fattar helt olika beslut trots identiska fakta. Beror det bara på att den ena personen tänker fel och den andra rätt? Det kan det göra, men det kan också bero på i vilket sammanhang informationen tolkas. Här påverkar olika saker oss. Även saker som bara indirekt har med beslutet att göra. Våra traditioner, värderingar och sociala situation spelar större roll än vad vi kanske tror. De flesta människor svarar att de fattar helt rationella beslut, men undersökningar visar att det finns många irrationella faktorer som påverkar beslutsfattandet. Bara genom att placera en stark tidspress kan man få helt andra beslut än om en person har gott om tid på sig. Det är därför viktiga och livsavgörande beslut behöver fattas i lugn och ro där konsekvenserna kan tänkas igenom noga.

Som kristna beslutsfattare har vi fått en stor hjälp genom möjligheten att vända sig till Gud för vägledning och råd. Tänk att kunna få rådfråga en som vet allt och kan överblicka alla konsekvenser av ett beslut. Kanske är detta en av de största tillgångarna vi har som kristna.

Dessutom lovar Gud att svara på våra böner om vishet och vägledning.

Jakobs brev säger ”att om någon av er brister i visdom skall han be till Gud, som ger åt alla villigt och utan förebråelser, och han skall få den”. Gud kan inte bara ge oss vägledning, han vill göra det också. Dessutom klandrar han oss inte för att vi frågar. Han gillar när vi frågar honom om råd. Hur många pinsamma situationer i livet skulle vi inte kunnat undvika om vi bara använt oss av denna möjlighet? En annan bra metod är kontinuerligt läsa Guds ord. Att dagligen studera hur Gud och människor har handlat med varandra genom årtusendena. Den danske kungen Fredrik den femte sa att ”I Bibeln har jag funnit denna sanna statsklokheten och den bästa ledningen för en lyckad regering”. En tänkvärd erfarenhet som flera av dagens regeringsledare borde ta till sig.

Författaren av Psalm 119 säger:

Hur kär har jag inte din undervisning! Hela dagen begrundar jag den.
Dina bud gör mig visare än mina fiender, ty för evigt är de hos mig.
Jag är klokare än alla mina lärare, ty jag begrundar dina vittnesbörd.
Jag är förståndigare än de gamla, ty jag tar dina befallningar i akt.
Ps 119:97–100.

Lennart Pedersen
redaktionen@varldenidag.com

SE TEKNIK
Styr, El & Teleinstallationer
Tel/fax 0585-240 95 070-563 17 90

ATLAS GULD

Dragarbrunnsgatan 37 UPPSALA • Tel/fax: 018-12 22 20

När det gäller
BRANDSLÄCKARE
– anlita fackmannen PER-OLOF BERG
BORÅS BRANDSERVICE AB
Frejagatan 6 • 506 34 BORÅS
Tel 033-41 00 96 • Fax 033-10 23 60 • Mobiltelefon 0706-22 79 16

ICA Supermarket
CITY hallen
Välkommen till den
MATGLADA BUTIKEN
där Du betjänas av kunnig
och trevlig personal!
ICA VINGÅKER
Tel 0151-51 80 51
Fax 0151-51 80 69

telda montage
Telefoni, datanät, el och styr
Tel: 0703-25 07 92